

NOV GROB

JOHN SZYMANSKI
Včeraj zjutraj ob 9:30 je preminil na svojem domu John Szymanski, rodom Poljak, v starosti 59 let. Stanoval je na 13500 Darley Ave., preje pa na 22001 Tracy Ave. Rojen je bil v Buffalo, N. Y. Bil je član Euclid Post 343, American Legion. Delal je pri New York Central železnici.

Tukaj zapušča žalujočo soprogo Nettie, rojeno Markowski, dva sinova: Edward in Eugene ter dve sestri v Buffalo, Mrs. Lottie Chajnicki in Mrs. Helen Mazur. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 9:15 uri iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Kazimirja na Sovinski Ave. ob 10. uri in nato v družinsko grobnico na pokopališču Calvary.

Domače vesti

Prestala operacijo

Mrs. Alma Baril, hči Mr. in Mrs. John Vrh, 16100 Saranac Rd., je srečno prestala težko operacijo v Mt. Sinai bolnišnici. Nahaja se v sobi št. 122, kjer jo priateljice lahko obiščejo. Zelo dobro, da bi se ji ljubilo zdravje in preje povrnilo!

Poroka

Zadnjo soboto sta se poročila Miss Betty Marolt, hčerka-edinke poznanih kulturnih delavcev Mr. in Mrs. George Marolt, 15810 Parkgrove Ave., in Mr. Vincent Fortuna, 15518 Saranac Rd. Poroka se je vršila v cerkvi Marije Vnebovzete, poročna slavnost ob ogromni udeležbi pa v Slov. domu na Holmes Ave. Novoporočenca sta se podala na poročno potovanje v Kanado. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonu!

Novi modroci

V Brodnickovi trgovini s pohištvo na 16013-15 Waterloo Rd. si lahko ogledate nove vrste modroce, ki nudijo vso udobnost in dobro spanje. Cene so posebno nizke in po ogledu se boste prepričali, da vam bodo ti modroci ugajali.

Sprememba naslova Glavnega urada SANSa

S spremembo naslova urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS) iz 3424 W. 26 St., na: 3854 W. 26 St., Chicago 23, Ill., je spremenjena tudi telefonična številka, ki se sedaj glasi: LAwndale 2-0977.

DEKLICA STARA 14 LET NOSI Z DUHOVNikom

BENTON, Ill., 12. okt. — Neke neimenovana, 14 let stara mladenka je danes izjavila, da je postala nosna zaradi duhovnika, ki kateremu je odhajala. Mladenka je izjavila, da je bila presenečena, ko so ji povedali, da je velik greh, ker je imela odnose s svojim duhovnikom. Po njenem mnenju je to bilo prav.

Medtem pa je baptistični duhovnik Rev. James Louis Pettit izjavil, da je nedolžen. Rekel je, da so obtožbe deklice neresnične. Bil je izpuščen pod poroštvom \$7.000.

ZAKULISNI MANEVRI, DA SE PORAZI SOVJETSKI PREDLOG ZA KONTROLO ATOMSKIH BOMB

LAKE SUCCESS, 12. okt. — Zedinjene države so začele zakulisno delovati, da bi se pri organizaciji Združenih narodov porazilo sovjetski predlog, da vse države razkrijejo število svojih atomskih bomb in da se upostavi učinkovito kontrolo za vsa orožja, tako navadna kot moderna.

Ameriški predstavniki nasprotujejo tudi sovjetskemu mirovnemu načrtu, po katerem bi organizacija Združenih narodov zahtevala od velikih sil, da sklenejo medsebojno pakt o nenapadanju. Za oba sovjetska predloga ameriški delegatje pravijo, da jima je namen, da "zmedejo ljudstvo."

Ameriški delegatje vztrajajo na privatnih pogovorih z delegacijami ostalih držav, da nima nobenega pomena, da se razkrije število atomskih bomb, kakor to predlaga Sovjetska zveza.

Zedinjene države pripravljajo lastno resolucijo

Delegatje Zedinjenih držav z namenom, da bi onemogočili sovjetske predloge, pripravljajo lastno resolucijo, v kateri sicer ni govora o atomskem orožju in razkritju oboroževanja, pač pa resolucija potrjuje principe Združenih narodov, opozarja na obtožbe o kršitvah človeških pravic in svobode obveščanja ter ugotavlja, da je sklenitev vsakih nadaljnjih mirovnih paktov odveč.

Pričakuje se, da bodo Angleži podprli ameriško resolucijo.

Sovjetski delegat Andrej Višinski je 12. septembra pozval organizacijo Združenih narodov, naj obsodi Zedinjene države in Anglijo, ki da vršita priprave za novo vojno. Obenem je zahteval, da se prepove uporaba atomske energije za vojne namene in upostavi učinkovito kontrolo atomske energije. Končno je Višinski zahteval, da Generalna skupščina priporoči Zedinjenim državam, Sovjetski zvezi, Angliji, Franciji in Kitajski, naj sklenejo medsebojno mirovni pakt.

Gornjo resolucijo bodo ameriški delegatje skušali poraziti v Političnem odboru Generalne skupščine prihodnji teden. Resolucija je kljub nasprotovanju Zedinjenih držav bila vključena na dnevni red Generalne skupščine.

PIANO ZDROBIL DVA OTROKA PRED OČMI MATERE

CORTLAND, N. Y., 12. okt. — Mrs. Andrew Stebbin je danes bila očevidca, ko je 400 funtov težak piano zdrobil njena dva sina, enega starega tri, drugega pa štiri leta.

Mrs. Stebbin je odmaknila piano od zida, ko je pospravljala sobo. Dva otroka sta se nahajala za pianom, ko ga je odmaknila. Vsled neke deske, ki je popustila, se je piano prevrgel in padel na otroka.

USTRELILA MOŽA, KER SE JE BAL, DA BO ZNOREL

KNOXVILLE, Ia., 12. okt. — Mrs. Frances Gasparovich, stara 48 let je danes priznala, da je ustrelila svojega moža, ker se je bala, da bo znorel. Mož je ustrelila, ko je spal.

Mrs. Gasparovich se je sama podala v noči na policijsko postajo, da bi naznanila, da je izvršila zločin.

DEKLETA MOJGA ŽENO, SEM NAŠEL POROČENO

NEWTON, N. C., 12. okt. — Mrs. Abel L. Huitt, ki je bila srečno poročena 22 let, bo morala urediti neke porazbljene zadeve na sodnji. Njen prvi mož se je po 26 letih odsotnosti vrnil "domov."

Sivolasi Archie Cline, star 65 let, ki je izginil leta 1923 in se od takrat potepal po svetu, ni slutil, da je njegova žena našla drugega in z njim srečno živel v zakonu. Prišel je, potrkal na vrata in ko jo je zagledal, ji je rekel, da jo še vedno ljubi.

Danes se je Cline spet odpravil v široki svet. Žena mu je povedala, da se je ponovno poročila, da je srečna in da za njega ni prostora v hiši.

"Prišel sem domov, če ne drugo, vsaj da umrem v miru," je rekel Cline. "Toda kot izgleda, bom moral iti naprej."

Mrs. Huitt ni hotela pojasniti, kako je prišlo do tega, da se je njen mož podal po svetu, kjer je bil zgubljen celih 26 let.

FRANCOSKI KOMUNISTI NAPADAJO MOCHA

PARIZ, 12. okt. — Francoski komunisti so danes ostro napadli Julesa Mocha, katerega je predsednik Auriol imenoval za ministrskega predsednika in mu poveril, da sestavi novo francosko vlado.

Komunisti pravijo, da je Moch "morilec." Obtožujejo ga, da je kot socialistični član bivše vlade ukazal policiji, naj strelja na stavkajoče delavce.

MOŽ Z DVEMA ŽENAMI STORIL SAMOMOR

FORT WORTH, Tex. 12. okt. — Za 32 let starega Normana R. Lewellena sta dve ženi bili več kot preveč. Zato je Norman storil samomor.

Lewellen je najprej prvo ženo pripeljal k drugi, se pogovoril s svakinjo svoje prve, legalne žene, spil kozarec vode in se zastrupil s pilulami.

Informacije za naše delavce

Glasom najnovejšega zakona o brezposelnosti podpora, se mora delavec, ki pride ob delo (ne po svoji krivdi), takoj prijaviti na tozadevno uradu. Pod prejšnjim zakonom se je brezposelnostni delavec javil šele potem, ko je bil brez dela nad teden dni, in čakati je moral tri tedne, predno je dobil brezposelnostno podporo. Zdaj, če se ne javi, takoj, tvega izgubiti na podpori.

Nova postava postane veljavna v torek, 18. oktobra. Po prijavi na uradu za brezposelnostno podporo, morate čakati še teden dni, predno pričnete dobivati podporo.

Administrator urada za brezposelnostno podporo, Frank J. Collopy je posebno poudaril, da ima delavec, ki se takoj prijavi na uradu, ko zgubi delo, boljše prilike dobiti drugo delo potom urada.

Poleg prijave, pa mora biti vsok brezposelnostni delavec pripravljen sprejeti drugo delo, za katero ima zmožnosti. Če odkloni, zgubi pravico do brezposelnostne podpore.

Državni tajnik napadel Sovjetsko zvezo radi nove nemške republike

Senat zavrgel nominacijo Oldsa

WASHINGTON, 13. okt. — Danes zjutraj je senat s 53 proti 13 glasovom zavrgel Lelanda Oldsa, katerega je predsednik Truman tretjič imenoval za člana Federal Power Commission. Olds je kot član omenjene komisije služil dva termina. Toda pri imenovanju za tretji termin je skupina senatorjev prinesla na dan neke članke, ki jih je proti kapitalizmu pisal Olds še leta 1920. To je bil glavni razlog, da Olds ni bil potrjen za tretji termin, čeprav se je predsednik Truman močno zavzemal za njega.

Pred današnjim glasovanjem je demokratiški senator Edwin C. Johnson odprl debate z ostrim napadom na Oldsove članke iz leta 1920. Rekel je, da noben "komunist ni tako vztrajno sledil partijski liniji, kakor jih izražajo Oldsovi članki."

Olds je napadel tudi senator Irving M. Ives, ki je izjavil, da njegovi članki proti kapitalizmu razkrivajo njegovo osebno politično in ekonomsko miselnost, ki "je popolnoma sovražna demokratični vladi v svobodni družbi."

Za Oldsa se je zavzemal senator Wayne L. Morse, ki je dejal, da bi se moralo vzeti v poštev rekord Oldsa, ne pa njegove članke, ki jih je že davno zavrgel. Toda večina senatorjev se ni dala prepričati.

Olds je prvič imenoval za člana komisije predsednik Roosevelt in sicer leta 1939. Pomene ga je Roosevelt ponovno imenoval v letu 1944. Takrat je senat, ne glede na Oldsove članke iz leta 1920, potrdil obe nominaciji.

SV. OČE BI VENIL ANGLIJO "PRAVI CERKVI"

CASTEL GANDOLFO, 13. okt. — Papež Pij XII. je danes izjavil, da kar "gori od vneme in skrbri," da bi se Anglija vrnila v naročje katoliške cerkve.

Skupini 200 angleških romarjev, članov katoliške mladinske organizacije, je sv. Oče rekel, da bi morali postati aktivni misijonarji za "to veliko odrešilno delo."

Ni dvoma, da papež še vedno pričakuje, da bo Anglija ponovno prišla pod cerkveno oblast Vatikana, s katerim je pretrgal zveze kralj Henrik VIII., ki je v 16. stoletju zavrgel tedanjega papeža in ustanovil anglikansko cerkev.

DUŠEVNI MIR JE ISKAL V CERKVI

MOLINE, Ill., 12. okt. — James C. Jones je na policiji izjavil, da je kradel samo po cerkvah, ker da je pri takšnih tatvinah "iskal duševni mir."

LJUBI GA, PRAVI

KNOXVILLE, Tenn., 12. okt. — Policija je aretirala nekega Roberta Campbella, ko se je njegova žena pritožila, da se je napil, jo natepel in vrgel skozi okno stanovanja. Drugi dan je prišla Mrs. Campbell na policijo, položila \$250 poročstva in zaprosila, naj ji moža izpustijo iz ječe.

WASHINGTON, 12. okt. — Državni tajnik Dean Acheson je danes na časnikiški konferenci napadel novo vzhodno nemško republiko, za katero je rekel, da je "delo Sovjetske zveze."

Acheson je dejal, da se je vlada te nove republike predstavila kot "svobodno in neodvisno vlado," v resnici pa bo komunistična stranka diktirala njene akcije iz ozadja. Sama stranka pa bo po zagotovitvi državnega tajnika dobivala navodila iz Moskve.

(Nova republika vzhodne Nemčije je bila objavljena včeraj. Na tisoče nemških policajev je marširalo po ulicah vzhodne Berlina. Velikih parad se je udeležila tudi množica nemških civilcev).

"Ta dolgo pričakovana sovjetska stvaritev se ostro razlikuje od zapadno nemške države, ki je bila ustanovljena na popolnoma ustavni in popularni osnovi," je rekel Acheson in pristavil, da vzhodno-nemška vlada ni bila ustanovljena na osnovi svobodnega mandata ljudstva.

"Ta vlada bo podložna in kontrolirana vlada, kajti njene akcije ne bo za kulisami dirigiralo ljudstvo sovjetske zone, pač pa Komunistična stranka, ki jo upravljajo iz Moskve. Takšna vlada nima pravice, da bi po demokratskem standardu govorila v imenu nemškega ljudstva iz sovjetske zone. Se manj pa, da bi govorila v imenu cele Nemčije."

Protest vzhodno-evropskih držav zavrnjen

Acheson je tudi zavrgel protest Poljske, Češkoslovaške, Rumunije in Madžarske proti ustanovitvi nemške vlade v Bonnu. Omenjene države so ostro obsodile akcije zapadnih sil, ker menijo, da je to poskus, da se upostavi novo napadalno Nemčijo, ki bi ogrožala njihovo varnost.

Državni tajnik je rekel, da so omenjene države poslane te proteste bolj v interesu ene zunanje sile, Rusije, kot pa v interesu svojega lastnega ljudstva.

Pred časnikiško konferenco je Acheson imel pogovor s senatorjem Tom Connallyem in ostalimi člani senatskega odbora za zunanje odnose. Na tem sestanku se je razmotrivalo o položaju na svetu.

Connally je sporočil, da se je precej napredovalo pri pogajanjih z Rusijo za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo. Na posvetovanjih pa se je tudi govorilo o položaju na Kitajskem. O tem je podal poročilo ameriški delegat pri organizaciji Združenih narodov Philip C. Jessup.

KNISLEY BI RAD KANDIDIRAL PROTI LAUSCHETU

COLUMBUS, O., 11. okt. — Bivši državni blaginjak Clarence H. Knisley je danes izjavil, da bi bil pripravljen kandidirati proti guv. Lauschetu za demokratsko guvernersko nominacijo prihodnjega leta.

Knisley je rekel, da se za enkrat še ni odločil, da pa so mu obljubili podporo nekateri demokratski voditelji. Baje bi ga podprli tudi oni, ki so lani podprali Ray T. Millerja proti Lauschetu.

Vzhodno nemška vlada je bila nujno potrebna

BERLIN, 12. okt. — Komunistični ministrski predsednik vzhodne Nemčije Otto Grotewohl je danes izjavil, da je Sovjetska zveza bila prisiljena, da zaradi resne vojne grožnje ustanovi vzhodno-nemško vlado.

Grotewohl je poudaril, da je zedinjena Nemčija bolj potrebna sedaj, kot pa kdaj koli prej. V svojem govoru, ki ga je imel pred skupno zbornico parlamenta in senata vzhodne Nemčije, je rekel, da bo novo-ustanovljena vzhodna nemška republika plačala vojno odškodnino Sovjetski zvezi in odstranila bedo, ki jo je ustvarila vojna.

Ministrski predsednik vzhodno-nemške države je govoril tudi o bivših nacistih. Rekel je, da bodo vsi oni, ki niso vršili zločinov, dobrodošli, če želijo sodelovati pri združitvi Nemčije. Kar se pa tiče vlade zapadne Nemčije, je rekel, da vlada ustanovljena v ameriški, angleški in francoski okupacijski zoni, pa je Grotewohl dejal, da je ta vlada "lutkarska vlada, ki je bila ustanovljena v Londonu."

Grotewohl je tudi obljubil, da bodo v novi vzhodno-nemški državi sprejeti strogi zakoni proti preganjanju Židov. Kot znano, je za časa Hitlerja bilo v Nemčiji pomorjenih blizu 6.000.000 Židov.

BOLNIŠNICA NI ODGOVORNA ZA SAMOMOR FORRESTALA

WASHINGTON, 11. okt. — Mornariški tajnik Matthews je danes odobril poročilo preiskovalnega odbora, soglasno s katerim mornariška bolnišnica, v kateri se je nahajal duševno bolan bivši obrambni tajnik Forrestal, ni odgovorna, ker je Forrestal storil samomor.

RUSIJA BO PREKLICALA PAKT Z ANGLIJO?

LONDON, 10. okt. — Angleški krogi so zelo vznemirjeni, ker so se začele širiti govorice, da bo baje Sovjetska zveza preklicala pakt z Anglijo, ki je bil sklenjen leta 1941.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. Fred Bashel, 15401 Grovewood Ave., in jima pustile v spomin zelo hčerko-drugo v družini. Mati in dete se dobro počutita in se nahajata v MacDonald House bolnišnici. Srečni oče je sin poznane družine Mr. in Mrs. Gaspar Bashel, 18913 Cherokee Ave., ki sta postala zopet stari oče in stara mama. — Čestitamo!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ZDRUŽENI NARODI PO ŠTIRIH LETIH

Generalna skupščina Združenih narodov, ki je otvorila svoje četrtro redno zborovanje na Flushing Meadows, Long Island, dne 20. septembra, je zbornica te organizacije za svetovni mir in sestoja iz predstavnikov vseh priključenih dežel, ki imajo vse enakopravno reprezentacijo. Njeno zborovanje torej lahko smatramo za pozorišče, na katerem se preiskujejo smernice vključenih dežel, velikih in malih. Ker so mnoge male dežele pokazale precej neodvisnosti, je generalna skupščina skušala igrati vlogo posredovalca in pomirjevalca v sporih velikih sil, a vpliv skupščine je stalno naraščal tekom prvih štirih let njenega obstoja.

Za druge organe organizacije Združenih narodov, so bila prva štiri leta doba uspehov in razočaranj obenem. Razočaranja so bila posledica trenj, nekaterih resnih, med velikimi silami. In baš radi teh trenj in razlik med velikimi silami, ni dobil naprimer Varnostni svet oboroženih sil za uveljavljanje akcij v prid ohranitve miru; nič ni bilo storjenega za resno uvedbo kontrole nad atomsko silo ali pa regulacijo in zmanjšanje drugega orožja. Na teh poljih, pravi tajnik Združenih narodov Trygve Lie, bi bilo potrebno soglasje med velikimi silami, tudi ako pravice veta v Varnostnem svetu ne bi bilo. Navzlic znanim razlikam in nesoglasanju, pa Združeni narodi podvzemajo korake za izravnanje sporov med včlanjenimi deželami. Naj navedemo nekatere nedavne uspehe Združenih narodov v korist miru:

Posredovanje in pomirjevalni vpliv te organizacije je ustavil bojevanje v Palestini in zbližal nasprotne si stranke ter s tem ugledil pot končnemu sporazumu in rešitvi problema, ki ga niso mogli izravnavati nobeni poskusi tekom dobe tridesetih let. Združeni narodi so tudi napravili konec vojskovanja v Kašmiru, provinci v Himalajskih gorah. Dve članici Združenih narodov, Indija in Pakistan sta si dlastili pravico kontrole čez to provinco, nazadnje pa pristali na rešitev vprašanja potom plebiscita. Sredi letošnjega leta so nastale nove poteškoče, ali do bojev ni prišlo.—V Berlinu je bila ukinjena blokada in Svet zunanjih ministrov, ki se ni sestel 16 mesecev, je bil pozvan nazaj v akcijo radi stalnega prizadevanja Združenih narodov v smeri poravnave.

Poleg prizadevanja ohranitve miru, se je organizacija Z. N. polotila delovanja, da odpravi temeljne vzroke vojn, ki imajo svoje korenine v lakoti, revščini, boleznih in socialni negotovosti. Na tem polju deluje ekonomski in socialni svet ter druge organizacije Z. N., kot n. p. Živežna in agrikulturna organizaciji ter Svetovna zdravstvena organizacija, dalje Mednarodna delavska organizacija, Mednarodna organizacija za begunce in Vzgojna, znanstvena ter kulturna organizacija. Vse te organizacije Z. N. so sicer še vedno v razvojnem stanju, ali vkljub temu so imeli od njih delovanja doslej koristi milijoni ljudi po svetu. Združeni narodi so prevzeli nase odgovornost za kakih 200 milijonov ljudi živečih v odvisnih predelih in kolonijah k Z. N. pripadajočih dežel. Tu deluje Poverjeniški svet Z. N., ki se prizadeva dvigniti ta ljudstva do končnega samovladanja in neodvisnosti. Naša družba ne more obstajati brez zakonov, zato se Z. N. potom svojega Mednarodnega sodišča polagoma oblikuje svetovne zakonodaje s pomočje mnogih ukrepov generalne skupščine. Vesoljna izjava človeških pravic, dasiravno še ni zakonita, vendarle pomeni korak naprej v evoluciji svetovnih zakonov. Pripravlja se tudi sestav človeških pravic, kar bo postavno obvezovalo dežele, ki bodo ratificirale covenant. Korak naprej je lani sprejet ukrep proti uničevanju etniških, političnih in verskih skupin. Taki so uspehi Z. N. v kratki dobi štirih let.

—Common Council

UREDNIKOVA POŠTA

Priredba SANSove podr. št. 39

Cleveland, O. — Komaj je minula sezona piknikov, pa že ponujamo eden drugemu vstopnice za igre, koncerte in varijetne programe raznih kulturnih in drugih organizacij, katere imajo svoje priredbe v naših Narodnih domovih. Namen teh priredb je dvojen: prvič, da ohranimo našo kulturno tradicijo v svrhu vzgoje in zabave; drugič pa seveda, da dobimo

gnotna sredstva za vzdrževanje dramskih in pevskih zborov.

Poleg kulturnih društev pa imamo ameriški Slovenci že več let tudi dobrodelno organizacijo Slovenski Ameriški Narodni Svet (SANS), kateri vrši plemenito nalogo s tem, da zbira denar za razne človekoljubne namene v Sloveniji. Tako bo imela otroška klinika v Ljubljani najmodernejšo ameriško opremo, kupljeno s SANSovimi prispevki. In kdo naj popiše ve-

selje nesrečnih jetičnih bolnikov v ondnotnih sanatorijih, ko so prejeli veliko količino dragocenega zdravila "streptomycin", kateri je rešil marsikomu življenje. V najhujši stiski takoj po vojni je SANS poslal v Jugoslavijo mnogo živeža in obleke. S tem pa SANSova naloga še ni končana, kajti vsled bojkota "bratskih" držav in gigantskega programa petletke, je potreba še vedno zelo nujna.

V Clevelandu imamo kar tri SANSove podružnice, katere so prispevale že lepe tisočake v dobrodelne namene. Zahvala za to gre seveda požrtvovalnim društvom in zavednemu občinstvu. Največ je prispevala St. clairska podružnica št. 39, katere ima tudi največji delokrog. Njene priredbe so vedno uspešne, kar ji daje pogum za nadaljnje delo. In tako je članstvo sklenilo, da bo imelo zopet lepo priredbo v nedeljo, dne 16. oktobra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Na vsopredu bo burka v treh kratkih dejanjih "Zdravnikov strežnik", petje in govor. Igra bo to pot prvič vpriporjena v Clevelandu. Njena vsebina je zelo komična in zabavna. V izčrpu se završi tako-le:

Profesor dr. Čuden (John Čeh) spiše razpravo o koleri, ter ukaže svojemu strežniku Janezu (Frank Česen), da jo ponese na vlado. Navihani Janez pa ob profesorjevi odsotnosti napiše v spis nekaj svojih neslanih opazk, kar postavi vso proforskou učenost na glavu. Pa to še ni vse. Janez si nato natakne na nos profesorjeva očala, na glavo cilindar, na život pa frak. In glej, prav tedaj pa pričnejo prihajati, nebodijitrebna — pacienti. In ubogi Janez je, hočeš nočeš, moral igrati vlogo profesorja. Ne bomo vam pravil kako bo ta predrež "zdravil" te bolnike, toda kdor bo prišel na priredbo, ta ne bo zlepa pozabil Janezovih "receptov". Smeha pa ne bo povzročal samo Janez, temveč tudi njegovi "pacijenti", zlasti dva kmeta. Ampak Janezova zabava traja le toliko časa, dokler se profesor ne vrne iz vseučilišča. Tedaj pa nastane ogenj v strehi, kajti razočarani bolniki naprtijo Janezovo mazaštvo in druge lumparije na profesorjevo grbo. Ubogi profesor pride vsled tega skoraj ob pamet. Ampak tudi Janez prejme plačilo za svoje burke. Orožniki ga aretirajo ker je nekemu mesarju nos razbil. S tem se končajo Janezove pustolovščine.

V igri nastopijo sledeči: John Čeh, Frank Česen, Anton Epich, Joseph Sircel, Andy Turkman, Frank Kokal, John Krelbel, Anton Smith, Tony Perušek, Frank Elersič, Joseph Okorn in Chas. Vertovšnik. Režijo vodi F. Česen.

Kot govornik bo nastopil jugoslovanski konzul Vinko Knol. On je mlad in prikupe Slovenec, kateri nam bo nedvomno povedal marsikaj zanimivega iz stare domovine. Na vsopredu nastopi tudi pevski zbor "Zarja". Po vsopredu se bo vršila prosta zabava v prizidku. Javnost je vljudno vabljen na to priredbo.

Frank Česen.

Odmevi Glasbene matice

Cleveland, Ohio. — Kot vedno marljivo na delu in v spodbudo slovenskim kulturnim prireditvam, se Glasbena Matica pripravlja počastiti z enim delom koncerta našega slavnega pesnika Franceta Prešerna ob stoletnici njegove smrti.

Z dobro izbranim programom pod vodstvom Ivana Zormanca, Glasbena Matica nudi Slovenecem še enkrat priliko slišati obšodovati delo našega ljubljenskega pesnika Prešerna v najvišji obliki, to je v pesmi.

Sladak je užitek in last pesniškim verzam, ali dvojje slajši

če bratsko prepevan! Naj naš narod še dolgo prepeva njemu v blag spomin!

Koncert bo 6. novembra ob 4. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vstopnice so po en dolar. — Vsi ste vljudno vabljeni!

E. S.

Klub Ljubljana

Ko malo pogledamo zgodovino, ne moremo si misliti, da čas tako hitro beži, da je že 20 let, odkar je bil klub ustanovljen. Značilno je to, da klub še danes stooostotno obstoji.

Vprašanje je, zakaj klub obstoji na tako močni podlagi? Iz razloga, ker je bil ustanovljen za procvit Bele Ljubljane. Tega gesla se še danes drži.

Predzadnje sejo so si člani članice ogledali podzidavo nove dvorane. Presenečeno so vzklkali, da kaj takega niso pričakovali. Posebno ne, da je dvorana tako mojstrsko v delu. Kaj bo šele, ko bo dokončana! Kmalu bi se na sejo pozabili, da ni predsednik opozoril, da je čas, da gremo in pričnemo s sejo.

Kakor rečeno, tako storjeno. Seja se je pričela, in ko je prišla točka v korist dvorane, je bilo predlagano in podprto, da priredimo eno veselico v korist dvorane. Sklep je bil sprejet soglasno.

Po kratkem razmotrivanju smo prišli do zaključka, da bo najbolj prikladno, če priredimo maškeradni večer 23. oktobra ob 4. uri popoldne.

Dragi prijatelji in prijateljice! Vsem vam je dobro znano, da je zgraditev narodnega doma povezana s težkočami. Iz tega razloga Vas vabim, ako ste dobre volje, da nam priskočite na pomoč, da bo uspeh boljši. Kuharico imamo v tej stroki jako nadarjeno; to je naša Mrs. A. Barkovic. Imamo pa tudi izvrstne natakarkarje, kar pa se tiče muzikantov, lahko rečemo, da bomo plesali kar po zraku.

Torej nasvidenje v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave!

George Nagode.

Varijetni program podružnice SANS št. 39

Podružnica SANS št. 39 bo prihodnjo nedeljo 16. oktobra priredila zanimiv varijetni program.

Ker je sezona piknikov minila, se je pričela sezona plesov, priredb, iger in koncertov v naših narodnih in delavskih domovih.

Kot rečeno, se bo ena prvih takšnih prireditev vršila prihodnjo nedeljo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek programa bo ob 4. uri popoldne. Ta zanimiv varijetni program bo podan v korist otroške bolnišnice v Sloveniji. Vstopnina je samo 75 centov.

Po programu bo v prizidku vesela, prosta zabava.

Ker je naša organizacija SANS poštna organizacija in je že veliko storila za naše potrebe in bolane, posebno mlade rojake v stari in poleg Amerike še vedno ljubljani domovini, je naša dolžnost, da pridemo na ta varijetni program.

Iskreno vabim tudi članstvo in prijatelje naše podružnice št. 48 v Collinwoodu.

Torej na svidenje v nedeljo 16. oktobra v SND na St. Clair Ave.!

Anton Jankovich.

PRIMORSKE VESTI

Fašize mse šopiri

Ob potuhi anglo-ameriških oblastnikov se je pričel v Trstu pojaviti fašizem že nekaj mesecev po zlomu fašizmu. Sedaj pa se že kar na veliko šopiri in snuje celo nove vojaške formacije, med drugim fašistično militaristično zvezo ANAJ, ki omejuje sprejemanje svojih članov na udeležence d'Anunzijevega "pohoda" na Reko po prvi svetovni vojni, na pripadnike fašističnih tolpa iz španske državljanske vojne in na borce Mussolinijevih fašističnih formacij po kapitulaciji Italije leta 1943. "Novi fašisti" ustanavljajo po tržaških obratih celo fašistične sindikate. Organizatorji teh in podobnih organizacij računajo s šibkim spominom ljudskih množic. Toda v tem pričakovanju se kruto varajo. Fašizem, ki bi se rad šopiril in širil med nami s propalimi gesli, vzbuja med demokratičnim delovnim ljudstvom odpor. Doživel bo novo obsodbo in polom, saj so še odprte rane, ki jih je prizadejal našemu ljudstvu s svojimi brutalnimi metodami nasilja ter brezobzirnosti. Naše ljudstvo, ki ima fašistične grozote vseh vrst še v svežem spominu, bo umelo najti primeren odgovor na te novofašistične igrackarije in prismodarije.

Botrina vatikanecv in fašistov

V Trstu so se sedaj znašli na isti liniji vatalikanci, pripadniki Demokrščanske stranke in fašisti. Znašli so se na polju publiceitice. Demokrščanski dnevnik "Giornale di Trieste" je izdajalo doslej založniško podjetje, nacionalistični dnevnik "Ultissime" pa fašistično založbeno podjetje. Sedaj pa so izdajatelj obeh navedenih dnevnikov sklenili botrino in so v tem novem stanju ustanovili novo delniško družbo. Delničarji so povezali obe prejšnji založništvi. Tako sta obe trbili s tem do bili skupnega trobentača. Takšne botrine in kupčije dobro poznamo, razkrili bomo njihovo medsebojno povezanost, če bodo še tako spretno zakrivali skupno izhodišče svojih dogovorjenih protiljudskih početij.

Ne boste nezaknovano pobijali naše ljudi

Po vsej slovenski zemlji se je razširila pretresljiva vest o zahtevnem umoru tov. Andreja Juša, bivšega partizanskega borca iz vasi Kras v Slovenski Benečiji. Ta zločin je imel svoje posebne odmeve. Medtem ko je vse naše ljudstvo izražalo svoje ogorčenje in obsodbo zaradi tega umora, pa skušajo oblastva speljati vso stvar na stranpot "osebnega maščevanja", katerega žrtve naj bi bil postal pokojni Juš. Zastopnik Demokratične fronte Slovencev je opozoril vođjo preiskave na teroristično organizacijo trikoloristov, nalezl pa je pri tem na gluha ušesa. In če gre za "osebno maščevanje", zakaj ni potem za morilecem nobenega sledu, zakaj še ni bil zločinec prijet? Dosedanje preiskave so ostale namreč brezuspešne. Sploh ni bilo doslej nobenih resnejših zasliševanj. Videti je, ko da tičijo varnostni organi za istim grmom z zločincem. Ne moremo se iznebiti vtisa, da želijo oblastniki obdržati zločince na svobodi za — nova obračunavanja. Zares čudna reč: Vse ljudstvo kaže s prstom na zločince, le orožniki so gluhi in slepi. Ravno ta očitna okolnost kaže, da ni ozadje umora osebna, ampak izrazito politična zadeva.

Poplava sumljivih letovlačarjev

Kanalska dolina je razkošna, prebogata s svojimi naravnimi, izletnimi depotami. Bila je od nekdanj vabljava tujskega prometa na točka za izletnike, ki so prihajali sem z vseh strani. Prva leta po vojni je prihajanje tujcev dokaj zastalo. Vzrok temu pojavu je bil v neogibnih vojnih nasledkih. Zadnji čas pa opažamo pravega poplavo letovlačarjev, ki vzbujajo našo posebno pozornost. To pa zaradi tega, ker prihajajo iz določene smeri — Celovca, Beljaka in drugih koroških mest. Menimo, da gre za naključje. Če bi tako mislili, bi bili naivni. V tej poplavi tujcev čutimo nekaj kakor bahavo postavljjanje, razčeperjeno vplivanje — neke vrste pritisk iz koroške smeri. Je že res, da prihaja v Kanalsko dolino s temi prečudnimi tujci nekaj denarja. Toda ta denar se steka v žepe lastnikov hotelov. Slovenski delovni ljudje nimajo ničesar od tega. Noče, pa noče biti nobenega izboljšanja. Razbeljski rudarji so v takšni življenski stiski, da se rajši izseljujejo v Jugoslavijo, ko da bi še nadalje živeli s svojimi družinami v neznosni bedi in pomanjkanju. Dobro se zavedajo, da je v socialistični Jugoslaviji zagotovljen delovnim ljudem srečen obstanek.

Divjaški napad na slovenskega novinarja

Na protestnem zborovanju upokojencev v Miljah je bil navzoč tudi urednik "Primorskega dnevnika" Gorazd Vesel. Brez pravega vzroka so ga vidaljevci divjaško napadli, češ, da ni navzoč kot novinar, ampak kot "politični človek". Na zborovanju upokojencev zbrani vidaljevski "mladinci" so potegnili tov. Vesela skozi vrata, ga ozmerjali kot "bandita" in ga pretepali. Nekdo je celo nanj pljunil. Značilno pri tem dogodku je, da nista hotela intervenirati v prid napadenemu tov. Veselu odgovorna funkcionarja Enotnih sindikatov dr. Zbogar — Brocchi in Slavec. Zanima nas, kdaj bodo kaznovati za napad pravi krivci, ki so iz ozadja zasnovali nekulturni, obsodbe vredni dogodek. Kdaj bo Novinarska zbornica in Trstu javno obsodila divjaški napad na slovenskega novinarja v Miljah?

Cela vas hoče v Jugoslavijo

Težko, obupno življenje naših ljudi v vasi Mažerole v Slovenski Benečiji. Gorska zemlja je nerodovita, vse moške je zajela brezposelnost. Ubogo ljudstvo si ni vedelo v grozni stiski pomagati drugače, ko da je hotelo na pot sreče preko bližnje meje v novo Jugoslavijo, saj so vedeli, da bodo tukaj sprejeti z bratsko gostoljubnostjo. Toda vsem ni bila sreča mila, nekateri med njimi so obneje strazhe presenetile in pridržale v ječi. Med slednjimi so 22 letni Cvetko Čenčič, 18 letni Aldo Čenčič, 30 letni Jožef Makorici, 22 letna Marcela Matjelič, 21 letni Stelji Blazič in 17 letni Cvetko Gujon. Kaj poročajo sedaj tisti šovinistični listi, ko so vedeli svojčas toliko povedati o špekulantskih tipih, ki so skrivaj prehajali v Italijo? Pomanjkanje naših delovnih ljudi pod Italijo je zajelo že takšen obseg, da jih sili k množičnemu preseljevanju v Jugoslavijo.

Sedmo "poročilo" generala Aireya

General Airey, poveljnik anglo-ameriške cone Svobodnega tržaškega ozemlja, je zaslovel zaradi svojih "poročil". V sedmem "poročilu" je govora o razdobju od 1. aprila do 30. junija 1949. Zopet trmasto ponavlja predlog o vrnitvi Tržaškega ozemlja Italiji in ni pozabil na to, da bi zopet pomešal fašizem in komunizem. Nikjer ne omeja, da veljajo v anglo-ameriški coni Svobodnega tržaškega ozemlja še zmerom fašistični zakoni, zlati oni, ki so bili skovani za to, da iztrebijo Slovence. Fašizem je propadel, marsikdo bo še sledil na to pot, Slovenci pa bodo ostali. Tega dejstva ne bo moglo najmanj spremeniti niti Aireyovo že sedmo "poročilo".

Med našim ljudstvom

V Trstu so umrli 49 letna Josephina Zavadil, 50 letna Ida Cubelič, 58 letni Franc Sater, 74 letni Andrej Podberšek, 72 letni Anton Černeč, 84 letna Emilija Ražem, 74 letni Anton Malnerič, 69 letna Romilda Ražem, 37 letni Bruno Klarič in 45 letni Franc Trebše.

Zveza slovenske mladine v Gorici je organizirala izlete v Kanalsko dolino. Ogledali so si Belopeška jezera pod Mangartom in Ukvansko planoto.

V Ažli v Slovenski Benečiji bomo menda končno vendar dobili vodovod. Tudi "šagra in jakoba" ni mogla mimo nas. Praznovani smo jo ob navzočnosti številnih letovlačarjev iz Trsta, Gorice in Avstrije, ki so z zanimanjem sledili izvajanju lepe ljudske navade.

V Vaprotnem v Slovenski Benečiji je utonil v Idriji 14 letni Aldo Visio. Prijel ga je krč, ker se je šel kopat takoj po kosilu.

Za popravilo ceste iz Pevne na Oslavje je določenih 135 tisoč lir. Potrebni pa bi bili tudi krediti za popravilo ceste od Kostnice na Oslavju do Steverjana.

V Ter je prišlo končno uradno poročilo, da je domačin v nekem taborišču Dortmundu 10. aprila 1945. Demokrščanski agitatorji so nas skušali na umni način prepričati, da je v Sibiriji v ruskem ujetništvu naših posledicami mučenja. Sedaj se dokončno razkrinkane te politične spekulacije. Butula je bil zaveden mož, ki se je zmerom boril za resnico in pravico.

Na Kalvariji nad Podgore je sekal drva Anton Pahor iz Podgore. Pod listjem je našel človeški okostnjak. Verjetno gre za vojaka, ki je padel v prvi svetovni vojni.

Na železniški progi Gorice-Trst so uvedli nov vlak, ki vozi iz Trsta ob 13:30 in pride v Gorico ob 14:30, iz Gorice odhaja ob 19:30, v Trst pride ob 20:44.

Zivotarjenja v Italiji se je naveličal 42 letni begunec Ernest Bon iz Pulja. Zato je prekorstil mejo in hotel nazaj v Puljo. Jugoslovanski stražniki so ga s pet vrnili čez mejo.

Goriški občinski proračun izkazuje 380 milijonov lir pomanjkljaja.

BOMBA EKSPLODIRALA V JET LETALU

ENGLIN AIR BASE, Fla., 11. okt. — Bomba je danes eksplodirala v jet letalu tipa F-84, ko se je slednje nahajalo na poletu. Pilot je bil ubit.

'Look-Alike' Fad

Tone podvrečar:

Ptiči v ljudskem praznoverju

V sivi pradavnini, ko se je človek pričel razlikovati po svojem vedno bolj razvijajočem se razumu od ostalih bitij, so ga začeli zanimati vzroki prirodnih pojavov, oziroma ti sami, ker od njih je bil odvisen in je odvisen njegov kakor tudi vseh ostalih bitij obstoj. Njega, nomada, klateža, ki se je v glavnem preživljal od lova, so seveda najbolj zanimali kakšni pojavi, ki so bili v zvezi z obilico in pomanjkanjem hrane, torej divjad, kakor raznih sesalcev, ptic in rib. Ni še imel udomačenih živali, ki bi mu nudile meso, mleko, jajca in snov za obleko. Če ni bilo divjadi, mu je pretil pogin.

Davno pred začetkom vsake zgodovine je že opazoval razne pojave v živalstvu, njegova premissa in potovanja. Posebno pozornost mu je vzbujala ptičja selitev. Ob selitvi je bil plen največji in družina preskrbljena za daljšo dobo s hrano. Če je izostala ali bila selitev nepravilna, je pretila lakota. Ravno zaradi tega si je izmislil o selitvi razne fantastične teorije, ki so prešle v bajke in pozneje v narodne šege in običaje. Razumljivo je, da je pri tem imelo praznoverje velik vpliv.

V prvem svitu zgodovine, pri prvih kulturnih narodih starega sveta; Babiloncih, Asircih, Feničanih in Egipčanih so prav tako razni pojavi v ptičjem svetu imeli velik vpliv. Iz njih so sklepali o slabih in dobrih letinah, sreči in nesreči. Pticam so pridajali božansko moč, imeli so jih za zastopnike božanstev, a nekatere so častili kot bogove, kakor na pr. Egipčani ibisa in kragulja. Kdor bi ubil ibisa ali kragulja, je zapadel smrti.

V staroevropskih grobnicah so našli balzamirana trupla teh ptic, ki so jih pred tisočletji žreli z vsemi častmi položili k večnemu počitku. Ptičji kult pa ni obstajal samo pri že omenjenih narodih starega veka.

Ko so po Kolumbovem odkritju Amerike vdrl prvi španjolski in portugalski "širitelji evropske kulture in omike" v osrednje centralne Amerike, v države Inkov in Aztekov, so pri njih našli razen ogromnih zalog klavov in visoko razvite znanosti in umetnosti, ki sta v mnogem nadkriljevali mračnijaško učenost osvajaateljev, tudi razvit ptičji kult, v mnogem na likujoč čaščenju ptic pri starih evropskih narodih. Prav tako so častili in še dandanes časte ptice Indijanci Severne Amerike, kakor primitivna ljudstva vsega sveta, posebno Melanezijci, Avstralci, razna plemena Afrike, Eskimi in celo Laponci, prebivalci najskrajnejšega severa Evrope, katerih navade in praznoverje je lepo opisal švedski pisatelj Axel Munthe v knjigi "San Michele".

Posebno so v navadi na nek-kih oceanskih otokih ptičji plesi. Te ptičje plesne so iz havajskih otokov zanesli Amerikanci, primerno prirojene, v svoje bare in beznice in od tu v Evropo. Nekateri foxtrot, veliček, tango ali kakor se imenujejo ve te plesne umetnike naše dekadentne dobe, ima v zasnovi divji ptičji ples napol divjih otokov, kar pa je seveda neznan našim damam in matronam ter njihovim kavalirjem.

V najožji zvezi s ptičjim kultom je prerokovanje iz ptičjega leta. Ne samo iz konstelacije zvezd, tudi iz raznih pojavov pri pticah, njihovega pričakovanja odhoda ali prihoda, načina leta itd., so v starem in srednjem veku tolmačili modreci, imenovani pri Rimljanih "auguri", usodo ljudstev in posameznikov. Kakor mnogi rimski vladarji, med njimi vzhodnorimski tiran in samodržec Konstantin, prvi "pobornik kristjanstva" so tudi razni cerkveni dostojanstveniki imeli med dvorjani augure, da so pred važnimi podjetji in podvigi napovedali njihov uspeh ali neuspeh konec. Baje še celo Napoleon hladnokrvni in preračunljiv strateg, ni bil prost vsa bajejstva ter je verjel v predznake zvezd in ptic. Pesniki vseh časov so čutili tajnost ptičjih potovanj in jih vpleli v svoja dela. Naj omenim tu samo Gregorčiča, Shillerjevo balado o žerjavih, krasni opis prirodnih prikazni, posebno ptičjih jat, v ukrajinskih stepah pred vpadom Tatarov v zgodovinskem romanu "Z ognjem in mečem" poljskega pisatelja Sienkiewicza.

V mračnem srednjem veku je pojav redkih ptic prestrašil množice celih pokrajin. Iz nje ga so sklepali na razne ujme, vojno, lakoto, kužne bolezni in druge nesreče. Če so se v hudi zimi pojavile jate pegamov, so bili ljudje prepričani, da so znanilci kužnih bolezni. Pri Nemcih se pegam zato tudi imenuje "Pestvogel" — kužna ptica. Da so krokarji, vrane in sove ptice, ki prinašajo nesrečo, je še dandanes razširjeno med ljudstvom.

V "Belokranjski baladi" je Zupančič pesniško opisal krkanje črnega vrana. V baladah "Petrice Kerenpuha", ki jih je spesnil Miroslav Krleža, je krokar spremljevalec vseh grozot, ki so jih zagrešili nad ljudstvom razni grofi, fiškali, prelati in drugi mogotci. Krokar in ostala vranja družina so bili včasih znani kot ptice vesal". Nesrečnež, ki je bil deležen krute človeške pravice v obliki zanke iz konoplje, je v prejšnjih časih po nekaj dni bingljal na vislicah in s svojim razpadajočim truplom privabil na gostijo krokarje in vrane; pa tudi srake niso izostale, ki

so se spravile nad oči kot posebno poslastico.

Popolnoma je razumljivo, da so vojne pohode še v začetku prejšnjega stoletja spremljale ne samo štirinožne mrhojede, kakor volkovi, lisice in podivjani psi, temveč tudi razne ptice, nadejajoč se obilne požrtitve, ker trupla vojščakov in konj niso takoj pokopavali, ampak so po nekaj dni ležala na bojnih poljanah. Prav zato so neke ptice, ki nam vzbujajo strah in zle slutnje. Ni krokar kriv, če mu gre v slast mrhovina, pa naj bo taka ali drugačna. Sova ni kriva, če v temni noči kliče v bližini hiše, ki v nji leži bolnik ali mrlič in baje z ukanjem privablja ali je že privabila smrt. V hiši pač še brli luč in privlačila sovo v svojo bližino. Sedeč v drevju poleg hiše ali na strehi pač kliče in s tem izraža svoje ponočnjarkarsko razpoloženje.

Gloveška fantazija je iz tega napravila bajko, da sova privablja smrt. Če nekaj ni tajinstveno, si to ljudje sami napravijo tudi iz stvari, ki se dajo prav enostavno pojasniti. — So pa skrivnosti, ki jih še dandanes ne morejo razložiti učeni možje in bodo mogoče še dolgo ostale tajnosti s sedmimi pečati. Pri različnih velikih katastrofah, ki so zadele velepokrajine, so že nekaj dni pred njimi opažali, da so ptice v velikih množinah zapuščale dotične kraje. To se je zgodilo pred raznimi potresi, izbruhi ognjenikov in baje tudi pri pojavu kužnih bolezni. Še preden se pojavi potres, postanejo ptice v kletkah nemirne.

Ob hudem potresu leta 1895, tako mi je pripovedoval star izkušen možakar in strasten ptičar iz moje domače vasi, so se

(Dalje na 4. strani)

Taka KUHA!
Taka VREDNOTA!

z mojo
NOVO plinsko pečjo

"MOJA PEČ NI BILA V RESNICI STARA—TODA KO SEM VIDELA NOVE MODELE PLINSKIH PEČI, SEM SPOZNALA KAJ MI MANJKA!"

Novi celoživljenjski grelci—ki se nikoli ne obrabijo—natančno tam, kjer jih hočete. Se ne zamašijo, ne zarjevijo, se jih lahko čisti, vedno dajo natančno toploto, ki jo hočete. Lahko kuhate na malo—takoj nato pa hitro zavrete. Prihranite si kurivo, ker plin nudi takojšnjo gorkoto, brez segrevanja v naprej.

Imeli boste hladnejšo kuhinjo ko pečete ali pražite—pečice novih plinskih štedilnikov so močno izolirane. Gorkota, cirkulirana po zraku, vam daje ENAKOMERNO pečenje v vsakem delu vaše pečice. Morda bi radi imeli uro na kontrolo za pečico, ki prične ... skuha ... in avtomatično konča brez vsake pozornosti od vas. Vi jo lahko imate!

Vi boste pražili pečenke, prate, ali drugo meso brez, da bi imeli kaj dima—v teh novih plinskih pečeh se stopljena mast sčedi proč od vročega dela. Vi boste radi dali VSAKO STVAR na pražilnik!

Da, nove plinske peči imajo veliko prednosti, ki jih boste hoteli imeti v VAŠI kuhinji.

Oglejte si najnovejše plinske peči pri vašemu prodajalcu ali v razstavi sobi plinske družbe. Izberite si oni, ki odgovarja vašim potrebam. Rekli boste kot drugi, "Taka kuha! Taka vrednota! Z mojo novo plinsko pečjo!"

The EAST OHIO GAS Company

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

KDOR NI DELAL

(Nadačjevanje)

"No, potlej pa pojdemo sejat."

"Seve, sejat," je rekel Matija, "to ni tako enostavno. Saj nimamo ne voza ne krav, ne pluga ne brane, še motike nimamo."

"Krv nimamo," je pomislil Marko. Docela naravno: kako bodo orali, če ni krav, ne pluga ne kolec. Vse to je tako potrebno pri hiši kakor zemlja. To je bilo zdaj Marku jasno. Zaradi tega ni mogel biti nejevoljen na Matijo, temveč ga je bilo nekako sram pred njim: toliko voz, plugov, kolec in vsega si že napravil, si je mislil, le sebi nisi ničesar.

vil oče nad pisanje Katico. Stavili so pismo in poslali Ani. Naj jim posodi denar.

Vendar pa bi bilo za setev prekasno, preden bi prišel odgovor, potlej denar in da bi še vse nakupili. Zato je Matija našel drugačno rešitev. Samo povedal ni o tem ničesar očetu. Ves teden je bil pri Lakiju na delu. Laki je bil dober kmet, le družine je imel premalo za delo. Zato mu je fantova pomoč prišla prav. Naslednji teden pa je taisti Laki zapeljal na Magdičevo polje, tam razpregel in začel orati. Celo z dvojno vprego je prišel: s kravami in kobilami. Eno vprego je vodil Laki sam, drugo pa Matija.

Sele pri zajtrku tistega jutra je Matija povedal pred vso družino:

"Z Lakijem grem orat na gosposko." Marko nekaj časa ni rekel ni besedice, ko da ni slišal. Šele čez čas je dejal:

"Kako to misliš, orat. S čim pa?"

"No, Laki da živino. Prejšnji teden sem jaz delal pri njem, zdaj pa nam preorjeva."

"Jaz o tem ne vem ničesar," je dejal Marko užaljeno.

"Saj sem vam rekel, da sami ne moremo. Kaj pa ste ukrenili? Nič. Ani ste pisali, kakor bi Ana imela na kupu denar in komaj čakala, da jo vi poprosite zanj. Jesen ne bo čakala. V snegu pa ne moremo sejati. To je."

In to je bilo res. Vendar pa je bil Marko užaljen. Čutil je, kako zlahka so ga odrinili od zemlje. Pri zajtrku ni več govoril z nikomer. Po zajtrku je takoj odšel v delavnico in se spravljal k delu. Toda tudi pri delu ni vzdržal dolgo. Okno, gledajoče na polje, naravnost na njegovo zemljo, ga je vabilo, da bi pristopil in gledal skozi. In postavil se je k oknu, da bi skozi meglo, ki je tudi to jutro ležala na njivah, dojel vsaj sonce, obrise Matije in Lakija. Ona zdaj preobaračata njegovo zemljo, ki se je je Marko tako veselil.

Prigovarjal si je ves čas: Kaj mi je mar, kaj delajo z mojo zemljo? Toda v srcu je tako dolgo glodalo, da se je oblekel bolje in odšel na polje. Ženi ni povedal, kam gre, ker je sumil, da je tudi žena pri tej zaroti. Zato je tako sveto molčala vse jutro in ni rekla niti besedice v njegov prilog, temveč bi bila najrajši potegnila z Matijo. Zato naj tudi ona ne ve, kaj počne on. In vse posled naj bo tako!

Megla mu je rezala v obraz, ko je stopil prek kolnika. Na polju je bila ta megla gostejša, toda neke zgoraj nad meglo je bilo tako rožno, jasno, samo megla je zastirala nebo. Trava je bila močno rosna in mu je jedla škornje.

Tudi vas je bila v megli, ni bilo videti niti prvih hiš. Samo po petju petelinov, laježu psov, kričanju otrok in kričanju nek-kih žensk je bilo sklepati, da so tam zadaj hiše. Po kolniku mimo njegove hiše so gnali pastirji živino na pašo in so z divjim kričanjem zavračali iz repe, kamor so krave spotoma posegale.

Nato je splašil jato škorcev, ki so z velikim frfotom vzleteli in še njega prestrašili. Kričaje so utonili v megli. Potem je prišel na poljski kolnik, kjer je pot slabšo izvožena, bolj porasla s travo in spašena, ob obronkih pa rasejo pečarke. Tam je nalezl na mnogo voz. Na vozovih so bile brane, v njive poleg pa se je zarezal plug, in dve, tri brazde so že povsod ležale obrnjene. Črna prst, zarezana vdi-ljen, je vidneje izstopala, in čutiti je bilo, kako po njej vlečejo krave, močno sopeč, in kako jih včasih orači priganjajo, z za-

teglim, dolgočasnim: Naaa, hoop, čaa-li.

Naposled je našel svoje. Na kolniku je stal voz z dvema branimi. Na vozu je bila še večja s semenom, z rožjo in druga vrča s pšenico. Sedel je na voz, ker sta ona bila nekje na drugem koncu njive. Tam sta se nekaj glasno menila in se menda za trenutek ustavila. Obrisal si je z dlanjo brke, na katere se mu je usedla megla. Gledal je po nji-vi, svoji nji-vi, po sveže preora-nih brazdah, ki so ležale v ravni črti v megli; grudje je bilo tu in tam ostro prerezano, da je bleščalo. Ogoni dalje pa so tonili v meglo. Sprva je bilo videti tu samo visoko travo, ki je ostala iz poletja, pozeblo androsen in lobodo, divji papreš, očrnelo listje buč, ki jih je slana dobila, in dalje po nji-vi so gnile buče same.

(Dalje prihodnjik)

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

Kadar se je Aksinja ponoči zbudila, je videla, da ne spi. Po navadi je ležal na hrbtu, z rokami pod glavo, gledal v somračno temo in oči so mu bile mrzle in hudobne. Aksinja je vedela, o čem misli. Pomagati pa mu ni mogla z ničimer. Sama je trpela, ko je videla, kako mu je hudo, in preudarjala, da se je upanje na njuno skupno življenje začelo vnovič podirati. O nobeni reči ga ni nič spraševala. Naj vse sam ukrene. Samo nekoč ponoči, ko se je prebudila in videla ob sebi škrlatni žar cigarete, je rekla:

— Griša, ti sploh ne spiš... Kaj, ko bi za ta čas izginil iz vasi? Ali pa bi morebiti obadva kam odšla, se skрила?

Skrbljivo ji je pokrtil z odevko noge in nerad odgovoril.

— Premislil bom. Kar spi.

— Potlej pa bi se vrnila, ko bi se tukaj vse pomirilo, a?

In spet je odgovoril nedoločeno, tako, kakor da bi se še ne bil nič odločil:

— Bomo že videli, kako bo. Spi, Ksjuša. — In previdno in ljubeče se je dotaknil z ustnicami njene razgaljene, svilenato hladne rame.

V resnici pa se je že odločil: v Vešensko ne pojde več. Zaman bo čakal nanj tisti človek v politbiroju, ki ga je bil onokrat sprejel. Tedaj je sedel za mizo, plašč je imel ogrnjen čez rame, pretegoval se je, da je pokalo, in hlinjeno zdehal, ko je poslušal njegovo, Grigorijevo, pripovedovanje o vstaji. Zdaj ne bo ničesar več zvedel. Vse je povedano.

Tisti dan, ko bo treba oditi v politbiro, bo Grigorij ušel iz vasi, če bo treba — za dolgo. Kam — tega še sam ni vedel, toda trdno je sklenil, da pojde. Ni se mu dalo ne umreti ne sedeti v temnici. Odločil se je, a ni hotel o tem pred časom pravi-

viti Aksinji. Počemu bi ji kvaril zadnje dni, saj tako niso bili kaj prida veseli. To bo treba povedati zadnji dan, tako se je odločil. Zdaj pa naj mirno spi in se mu z obrazom naslanja na laket. Dostikrat je te noči pravila: "Prijetno je spati v tvojem varstvu." Nu, pa naj spi ta čas. Saj se ne bo mogla dolgo, revica, stiskati k njemu...

Zjutraj je Grigorij pestoval otroka, potem je brez misli hodil po vasi. Med ljudmi mu je odleglo. Nekoč je Prohor predlagal, naj bi se zbrali pri Nikitu Melnikovu in malo počehali z mladimi kosa ki sopolkovci. Grigorij je odločno odklonil. Vedel je iz pripovedovanja vaščanov, da so nezadovoljni z predpisi za oddajo živeža in da bo med popivanjem beseda prav gotovo nanesla na to. Ni maral zbuhati sumničenja in celo, kadar se je srečal z znanci, se je izogibal pogovoru o politiki. Zadošči ima politike, že tako mu je prizadevala preglavice.

Previdnost je bila tembolj upravičena, ker je žito za oddajo prihajalo pičlo in so v zvezi s tem prišli tri starce za poroke in jih v spremstvu dveh preskrbovalnih stražarjev odpeljali v Vešensko.

Drugi dan je Grigorij pri trgovini EPO zagledal nekdanjega topničarja Zaharja Kramskova, ki se je pred kratkim vrnil iz rdeče armade. Bil je na vso moč pijan, opotekal se je pri hoji, ko pa je prišel h Grigoriju, je na vse gumbke zapel suknjič, pomazan z belo glino in hripavo rekel:

— Zdravja voščim, Grigorij Pantelevič!

— Pozdravljen. — Grigorij je stisnil lopasto šapo korenjaškega in kakor brest krepkega kanonirja.

— Me poznaš?

— Kaj bi ne.

— Še veš kako te je lansko leto pri Bokovski naša baterija

izmazala? Brez nas bi tvoji konjenici trda predla. Koliko rdečih smo takrat podrli — groza! Enkrat smo v celo pogodili, drugi pot s šrapnelom... Tistikrat sem bil jaz za merca pri prvem topu! Jaz! — Zahar si je glasno potrkal s pestjo po svojih širokih prsih.

Grigorij se je ozrl naokoli, gledali so ju kozaki, stoječi malo vstran, in poslušali njun pogovor. Grigoriju so zatrepali kotički ust in v jeznem rezanju so se mu pokazali beli, gosti zobje.

— Pijan si, — je dejal polglasno, ne da bi razklenil zobe. Pojdi in se prespi in ne kvasi neslanosti.

— Nak, nisem pijan! — je glasno zavpil natreskani topničar. — Morebiti sem od nesreče pijan! Prišel sem domov, a to ni življenje, ampak zgaga! Za kozake ni več življenja, pa tudi kozakov ni več! Stirideset pudov žita so naložili, kaj se to pravi? Ali so ga oni sejali, da ga nakladajo? Ali sploh vedo, kako žito raste?

Sprejel je s prijaznimi, s krvjo zalitimi očmi, se spotaknil, mahoma medvedasto objel Grigorija in mu sopnil v obraz gost smrad po žganici.

(Dalje prihodnjič)

BEVERAGE STORE

na prometnem kraju se prodaja zelo dobrih izdelkov. Proda se podjetnemu Slovincu vse skupaj po zmerni ceni.

Podrobnosti dobite na
256 E. 156 St., KE 2570

SODA BAR NAPRODAJ

Dobrodošla slaščičarna in restavracija v sredi slovenske naselbine se prodaja. Zelo dober promet. Za naslov se polizve v uradu tega lista.

HIŠA ZA ENO DRUŽINO NAPRODAJ

4 spalnice; v dobrem stanju. Se mora videti, da se lahko omeni. Lepa lota, garaža, cementiran dovoz, sadno drevje. Proda se, da se uredi zapuščino. Nahaja se na E. 155 St., severno od St. Clair Ave. v fari Marije Vnebovzete. Ogledate si lahko po dogovoru. — RE 0838.

VAS MUČI REVMAZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

EUCLID POULTRY

549 EAST 185 ST., KE 8187 Jerry Peřkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugaajo.

EL TOKAY

RESTAVRACIJA IN SLAŠČIČARNA
9603 ST. CLAIR AVE., LI 9640
Domača jedila—slaščice—sladoled—pivo in vino serviramo ali prodajamo za na dom.
Odprto sedem dni v tednu—do 2. zjutraj. Albert Lucich, lastnik

NAZNANILO SELITVE!

Cenjeni javnosti sporočam, da sem se preselil iz
18701 KILDEER AVE. — NA
1781 EAST 238th STREET
kamor se naj vsi, ki imajo opravka s stavbinskimi posli mojega podjetja, obrnejo.
Začasno nimam telefonske številke
JOSEPH MERSEK — Gradbeni kontraktor
1781 East 238th Street

POPRAVILA NA FORNEZIH EKSTRA POSEBNE CENE
ZA ČIŠČENJE FORNEZOV
FORNEZ, CEV, DIMNIK
\$4.00 do \$6.00

NATIONAL HEATING CO.
FA 6516 "Dobro znani za dobro delo" FA 6516
POSLOGA ŠIROM MESTA

PTIČI V LJUDSKEM PRAZNOVERJU

(Nadaljevanje s 3. strani)

njegove ptice pevke že dobro uro pred prvim potresnim sunkom, ki pa na Gorenjskem ni bil tako močan kakor v ljubljanski okolici, z vso silo zaletavale ob stene kletk in se je ena pri tem celo ubila. Takoj, ko je prišel prvi sunek, pa so občepele na tleh in razšopirile perje kakor bolne. Tudi drugi dan so bile še vse obnemogle, a potem so spet postale živahne. Da ptice čutijo vreme že nekaj dni naprej, je splošno znano. Zakaj in kako, pa še nikakor ni pojasnjeno. Baje je temu vzrok električna napetost, za katero so ptice i ntudi razne druge živali, kakor n. pr. ribe, posebno občutljive. Dokazanega pa v tem pogledu ni prav nič.

URADNIKI DRUŠTVA "NAPREDNI SLOVENCİ" ŠT. 5 SDZ

Društvo "Napredni Slovenci" št. 5 SDZ ima sledeče uradnike za leto 1949: Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., tel.: IV 2048, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe, John Nestor.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

PRODAJALEC AVTOV

Družba, ki prodaja Chrysler in Plymouth avte išče poštenega in zmožnega prodajalca. Ni treba, da je izkušen prodajalec, toda mora imeti dober nastop. Redna plača in provizija. Podrobnosti dobite pri

GROFF-TRIPP, Inc.
9300 St. Clair Ave.
UL 1-1800

"Society načrt" vam pomaga hraniti!

Pridite. Poučite se o 3-vrstnem načrtu, ki vam bo pomagal graditi hranilno vlogo, ali pa pišite za

PROSTO KNJIŽICO

s podatki te osebne posluje.

Prosto parkiranje ko ste v bančnem uradu, zadaj poslopja, 127 Public Square
Članica Federal Deposit Insurance Corporation

The May Co's Basement Razprodaja ob 50-letnici

Polovične mere!
Obleke po 5.95

Stil A.: Surplice ovratnik z lepo okroženim krilom, zgotovljenim z lično pentljo ob pasu. Lepo izrezani rokavi. Črne, rjave ali zelene barve. Mere 18½ do 24½.
Stil B.: Crisp rayon crepe blago; z gumbi do pasu, lepi rumeni gumbi, ki okrašajo tudi rokave. Črne, teal, temni-rdeče, rjave ali zelene barve. Mere 18½ do 24½.
The May Co.'s Basement oddelek z ženskimi oblekami

Poseben nakup za razprodajo ob naši obletnici!

"Rengo" Corselettes

z znotranjimi pasovi

Regularne vrednosti 5.95

3.95

Tu je izredna vrednost! Korseti znanega "Rengo" izdelka in corselettes z znotranjimi pasovi za dodatno kontrolo. Brocade blago z "uplift bra," mere 34 do 46. Korseti so v merah 25 do 36. Samo v naravni barvi.

The May Co.'s Basement — korseti

Nenavaden nakup ob obletnici!

TEŽKI PLETENI CARDIGANS

vrednosti 3.98

2.44

Nosite jih ob hladnem vremenu; nosite jih pod vašo suknjo za dodatno toploto pozimi! Težki jopiči v sivi, zeleni, rdeči, modri ali črni barvi. Vsi 100% volneni. Mere 36 do 42.

The May Co.'s Basement—športna oprava

Varietni program

PODRUŽNICE ŠT. 39

16. OKTOBRA 1949

V AVDITORIJU SLOV. NAR. DOMA
6417 St. Clair Avenue

Program

Pozdrav predsednika podružnice

1. Pevski zbor "Zarja"
2. Solo—Joseph Tekavec
3. Govor jugoslovanskega konzula v Chicagu—g. Vinko Knol
4. Solo—Jennie Fatur
5. Kvartet zbora "Zarja"

ODMOR

"ZDRAVNIKOV STREŽNIK"

Burka v 3 dejanjih

OSEBE:

Dr. Čuden, vseučiliški profesor in zdravnik John Čeh
Janez, njegov strežnik Frank Česen
Krojač Anton Eppich
Neznal Joseph Sircel
Praznoglav } dijaka-medicinca Andy Turkman
Prvi kmet Frank Kokal
Drugi kmet Anton Smith
Vladni sel John Krebel
Sodni sluga Tony Perušek
Graščinski strežnik Frank Eleršič
Prvi stražnik Joseph Okorn
Drugi stražnik Charles Vrtovšnik

Režiser: Frank Česen

Suflerka: Marion Bashel

Maskir: Louis Kaferle

Vrši se v podeželskem mestu—v zdravnikovem stanovanju.

Po igri prosta zabava v prizidku.